

Egyenlő Bánásmód Hatóság

1013 – Budapest,
Krisztina Krt. 39/B.

Tisztelt Egyenlő Bánásmód Hatóság!

A **Társaság a Szabadságjogokért Közhasznú Egyesület** (székhely: 1136 Budapest, Tátra u. 15/b., képviseli: dr. Szabó Máté szakmai igazgató, telefonszám: 06-1-209-00-46, e-mail cím: tasz@tasz.hu) társadalmi (civil) szervezet mint kérelmező **Magyarország Kormánya** (1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 1-3., képviseli Orbán Viktor miniszterelnök) és a **Miniszterelnöki Kabinetiroda** (1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 1-3., képviseli Rogán Antal, a miniszterelnök kabinetfőnöke) kérelmezettek ellen az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 14. § (1) bekezdés a) pontja és 18. § (3) bekezdése alapján hatósági eljárást kezdeményez.

A kérelmező az eljárást az Ebktv. 18. § (3) bekezdése alapján kezdeményezi, tekintettel arra, hogy a jogsértés, illetőleg annak közvetlen veszélye személyek pontosan meg nem határozható, nagyobb csoportját (a Magyarországon élő vagy tartózkodó, a magyar többségi társadalomra jellemző bőrszínnél sötétebb bőrszínű, leginkább arab etnikumú, közel-keleti, dél-ázsiai, észak-afrikai származású vagy ilyennek vélt személyeket, a kormány megnevezése szerint “bevándorlókat”, “migránsokat”) érinti, és e tulajdonságok [bőrszín, etnikai hovatartozás, nemzetiség, Ebktv. 8. § b) c) és d) illetve t) pontjai] a személyiség lényegi vonásának minősülnek. A kérelmező az Ebktv. 3. § e) pontja szerinti társadalmi és érdekképviseleti szervezet (1. számú mellékletként csatoljuk a kérelmező alapszabályát, ld. annak I. fejezet 4. pontját).

Tényállás

Magyarország Kormánya 2018. március 26-tól országszerte, közterületeken pontosan nem ismert, nagy példányszámban plakátot helyeztetett ki, amelyen STOP felirat/tábla mögött sötétbőrű, leginkább arab etnikai származásúnak kinéző menedékkérők menetelnek (ld. a 2. számon csatolt képeket). Tudomásunk szerint a tömött sorokban menetelő menedékkérőket ábrázoló, a plakáthoz felhasznált fotó 2015-ben készült Szlovénia határában a menekültválság idején, és azt Európában már több szélsőséges párt felhasználta bevándorlásellenes, idegenellenes kampányában.¹ A plakáton szerepel a magyar állam címere, a “KORMÁNY INFORMÁCIÓ”, valamint a “Készült Magyarország Kormánya megbízásából” felirat.

¹<http://www.valasztas.hu/hatarozat-megjelenito/-/hatarozat/647-2018-nvb-hatarozat-dr-sz-b-altal-benyujtott-kifogas-targyaban>, <https://444.hu/2018/03/27/miert-rosszabb-a-ma-kikerult-kormanyplakat-a-nacik-falragaszainal-is>

Magyarország Kormányának facebook oldalán 2018. március 26-án, a plakáttal együtt közzétett bejegyzése (3. sz. melléklet) szerint:

“Új szakaszába lép a kormány migrációs csomaggal kapcsolatos figyelemfelhívó kampánya. A kormány arra szeretné felhívni a figyelmet, hogy az ENSZ migrációs csomagja teret engedne a további bevándorlásnak. Szerintünk a bevándorlás súlyos kockázatokat jelent, ezért meg kell állítanunk. Az ezzel kapcsolatos hirdetések április 15-ig futnak majd.”

A plakátok kihelyezéséért tehát a megbízóként megjelölt kormány illetve az egységes kormányzati kommunikáció megvalósításának feladatával felruházott Miniszterelnöki Kabinetiroda lehet felelős, és a plakátok várhatóan 2018. április 15-ig lesznek láthatóak országsszerte.

Jogi indokolás

A kormány az Alaptörvény 15. Cikk (1) bekezdése szerint a végrehajtó hatalom legfőbb szerve, a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 1. § (2) értelmében központi államigazgatási szerv, vagyis az állam szerve és mint ilyen, az Ebktv. 4. §-ában felsorolt több pont alapján az Ebktv. hatálya alá tartozik: mint a magyar állam egyik legfontosabb szerve [a) pont], mint hatósági jogkört gyakorló szervezet [c) pont] és mint költségvetési szerv [m) pont] Ennél fogva az egyenlő bánásmód követelményét jogviszonyaiban, valamennyi eljárása és intézkedése során köteles megtartani.

A Miniszterelnöki Kabinetiroda Magyarország minisztériumainak felsorolásáról szóló 2014. évi XX. törvény 1. § (1) bekezdés b) pontja értelmében Magyarország egyik minisztériuma, a szervezeti és működési szabályzata [a 1/2015. (X. 27.) MK utasítás] értelmében törvény által létrehozott központi államigazgatási szerv, a miniszter munkaszerve, költségvetési törvény által meghatározott, a központi költségvetésben fejezetet alkotó, központi költségvetési szerv. Ily módon szintén az Ebktv. 4. § m) pontja alapján az Ebktv. hatálya alá tartozik.

A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet határozza meg az egyes minisztériumok, így a Miniszterelnöki Kabinetiroda vezetőinek feladat- és hatáskörét. A Miniszterelnöki Kabinetiroda vezetője a kormány tagjaként a miniszterelnök kampányfőnöke, aki e rendelet 19/C. § c) pontja alapján az általános politikai koordinációért való felelőssége keretében felel az egységes kormányzati kommunikáció megvalósításáért. E munkájával összefüggésben a rendelet a 19/D. § (2) bekezdés a) pontjában azt is rögzíti, hogy a miniszterelnök kabinetfőnöke az általános politikai koordinációért való felelőssége keretében az egységes kormányzati kommunikáció megvalósítása tekintetében felel a kormányzati kommunikáció kialakításáért.

Az Ebktv. 10. § (1) bekezdése szerint zaklatásnak minősül az az emberi méltóságot sértő, szexuális vagy egyéb természetű magatartás, amely az érintett személynek a 8. §-ban meghatározott tulajdonságával

függ össze, és célja vagy hatása valamely személlyel szemben megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszegyenítő vagy támadó környezet kialakítása.

A "Kormány Információ" megjelölésű, fent részletezett plakát országszerte közterületen történt kihelyezésével álláspontunk szerint a kérelmezettek zaklatást valósítottak meg a Magyarországon élő, illetőleg itt tartózkodó, a magyar többségénél sötétebb bőrszínű, leginkább közel-keleti, dél-ázsiai, észak-afrikai származású, arab etnikumú illetőleg ilyeneknek vélt személyekkel szemben. A bőrszín az Ebktv. 8. § c) pontja alapján, a nemzetiség a d) pontja alapján, az etnikai származás vagy a b) vagy a t) pontja alapján minősül védett tulajdonságnak.

A plakát a célja alapján zaklató. A plakát a sorban vonuló emberek képével azt sugallja, hogy a megjelölt védett tulajdonságokkal rendelkező emberek előzönlének az országot, a képre helyezett, hangsúlyos STOP felirattal egyértelműen azt közvetíti, hogy ezért meg kell őket állítani. A plakátból nem az következik, hogy az államhatárt jogszerűtlenül átlépőket kellene megállítani, hanem az azt az üzenetet közvetíti, hogy mindenkit, aki a képről felismerhető védett tulajdonságokkal rendelkezik, meg kell állítani, az országon kívül kell tartani, mert ezek a személyek veszélyt jelentenek az országra, az ország lakosságára, biztonságára nézve. Ez az üzenet álláspontunk szerint kihat minden olyan személyre, aki a képen látható védett tulajdonságokkal rendelkezik, és az ország területén él vagy itt tartózkodik. A plakát ezeket a személyeket megbélyegzi, velük szemben ellenséges, támadó környezetet kialakítva, de legalábbis az a célja, hogy ilyen környezet alakuljon ki velük szemben. A kormány és az azt alkotó Fidesz-KDNP pártszövetség politikájának központi elemét képezte az elmúlt három évben a bevándorlásellenesség, a menekültkérdés összerosása a gazdasági migrációval illetve a jogellenes bevándorlással, ami idegenellenes, xenofób hangulat szítására, gyűlöletkeltésre alkalmas. A kormány retorikájának és intézkedéseinek, így a sérelmezett plakátnak is, megállapíthatóan célja egy olyan ellenséges, támadó környezet kialakítása, amelyben az emberekben félelem uralkodik, és ezért a kormányt jelenleg alkotó pártokra fognak szavazni az országgyűlési választásokon, hiszen ezen pártok ígérik, hogy megvédik az országhatárt és megállítják a bevándorlókat. Álláspontunk szerint tehát egyértelműen megállapítható, hogy a plakátok kihelyezésének célja az azon látható védett tulajdonságokkal rendelkező személyekkel szembeni ellenséges, támadó környezet kialakítása.

A plakát a hatása alapján is zaklató. Nem nehéz megállapítani, hogy a plakát *hatásában* is alkalmas a védett tulajdonságokkal rendelkező személyekkel szembeni ellenséges, támadó környezet kialakítására, különösen úgy, hogy ezt a plakátot számos más ellenséges kormányplakát és kormányzati nyilatkozat előzte meg az utóbbi három évben, megágyazva az idegenellenes, xenofób érzelmeknek a lakosság erre fogékony rétegeiben. A plakát közönsége számára ugyanis azt az üzenetet közvetíti, hogy ezeket az embereket meg kell állítani.

Az Ebktv. 18. § (3) értelmében civil szervezet akkor is eljárást indíthat a személyiség lényegi vonását képező védett tulajdonságon alapuló hátrányos megkülönböztetés miatt, ha a jogsértés még nem történt meg, de annak közvetlen veszélye áll fenn. Ez a zaklatás törvényi tényállásával egybeolvassa azt jelenti, hogy nem szükséges a hatás bekövetkezése, elegendő annak közvetlen veszélye is. Ezért a kérelmező

álláspontja szerint az eljárás megindításához nem szükséges az ellenséges, támadó környezet kialakulását valószínűsíteni akkor sem, ha a T. Hatóság nem fogadja el a kérelmezettek célzatára vonatkozó kérelmezői megközelítést.

A kormány, amikor a sötétebb bőrű, leginkább arab etnikai származású, közel-keleti, dél-ázsiai, észak-afrikai vagy ilyennek vélt embereket általában megállítandónak, kirekesztendőnek, veszélyesnek, veszélyforrásnak, illegális bevándorlónak állítja be, akiket meg kell állítani, emberi méltóságot sértő magatartást valósít meg. Egyértelműen pejoratív, negatív tulajdonságokat társít az említett védett tulajdonsággal rendelkező közösség minden tagjához. Negatív tulajdonságok és törvénysértés elkövetésének illetve törvénysértés elkövetése veszélyének összekapcsolása egy védett tulajdonsággal az emberi méltóság sérelmével jár.

Az ügy jogi megítélése során a kérelmező álláspontja szerint különös jelentősége van annak, hogy a jogsértés megvalósítója a kormány, illetve a Miniszterelnöki Kabinetiroda, vagyis olyan központi közigazgatási szervek, amelyek általános feladat- és hatáskörrel rendelkeznek az egész ország területén, tevékenységüknek országosan meghatározó hatása van, és az Alaptörvény [I. cikk (1) bekezdés] értelmében elsőrendű kötelezettségük lenne az emberek sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogainak védelme. Egy olyan országban, ahol 74 éve még származás alapú népiirtás zajlott, különösen megengedhetetlen és felelőtlen magatartás egy kormány részéről rasszista plakátokkal való kampányolás. Az ilyen magatartásnak kell legyen a jogrendszerben szankciója. Álláspontunk szerint az Ebkvtv. zaklatás tényállása lefedi a kormány jogsértő magatartását és a T. Hatóság által történő jogsértés megállapítása és objektív szankciók alkalmazása alkalmas lehet további jogsértésektől való eltántorításra.

A kérelmező fontosnak tartja hangsúlyozni azt is, hogy a kormány nem lehet alapjogok alanya, így vonatkozásában a szólásszabadság nem értelmezhető, éppen ezért az egyenlő bánásmóddhoz való jog korlátjaként sem értelmezhető a véleménynyilvánítási szabadság jelen ügyben.

A 65/1992. (XII. 17.) AB határozat az alapvető jogok rendeltetéseként azt jelölte meg, hogy azok funkciója elsősorban, hogy „[...] az államhatalommal szemben alkotmányos garanciákat teremtsenek az állampolgár, az egyén vagy egy közösség jogainak védelmére, cselekvési autonómiájának biztosítására.” Az állami, önkormányzati szervek nem rendelkeznek a természetes személyekre, illetve a nem állami jogi személyekre jellemző cselekvési autonómiával: számukra csak a jogszabályban kijelölt feladatok teljesítéséhez szükséges jogi aktusok megengedettek. Mindebből az következik, hogy a közhatalmat gyakorló állami szerveknek nincsenek alapjogaik. A közhatalmi szervek a törvényeknek alárendelve működnek, az alapjogok alanyait megillető cselekvési szabadság és egyéni autonómia idegen tőlük. Fentiek alapján tehát a kérelmezettek jelen ügyben nem hivatkozhatnak véleménynyilvánítási szabadságukra.

Mivel a jelenleg ismert tények alapján a jogsértés valószínűsíthető, így további bizonyítási indítvánnyal nem élünk.

Fentiek alapján kérjük a Tisztelt Hatóságot, hogy állapítsa meg, hogy kérelmezettek a sérelmezett plakát országszerte történt kihelyezésével megvalósították az Ebktv. 10. § (1) bekezdése szerinti zaklatást, ezzel megsértették a Magyarországon tartózkodó, a magyar többségi bőrszínű, sötétebb bőrszínű, közel-keleti, dél-ázsiai, észak-afrikai származású emberek egyenlő bánásmódhoz való jogát.

Kérjük, hogy az Ebktv. 17/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján a T. Hatóság tiltsa meg a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsítását, a c) pont szerint rendelje el a jogerős határozat közzétételét a kormány.hu oldalon illetve Magyarország Kormányának facebook oldalán, a d) pont alapján pedig szabjon ki a jogsértés súlyával arányos mértékű bírságot.

Budapest, 2018. április 5.

Dr. Szabó Máté
szakmai igazgató

Mellékletek:

1. Kérelmező alapszabálya
2. Képek a sérelmezett plakátról
3. Magyarország Kormányának facebook oldalán március 26-án, a plakáttal együtt közzétett bejegyzése